

8020 J

Dezyderaty w sprawie map. -

an

ADJUTANTURA GENERALNA	
NACZELNEGO WODZA	
L. dz.	8020 J
Wpłynęło dn.	17. VIII 1921 roku
Wyszło dn.	- 1921 roku
Załączników	Do

pufa Biura Ścisłej Rady Wojennej
w Warszawie.

W załatwieniu wniosków Biura Ścisłej Rady Wojennej oraz kontr wniosków Instytutu Wojskowo-Geograficznego - zarządzam co następuje:

Ad § III. pkt. 1). Instytut Wojskowo-Geograficzny doprowadzi w możliwie szybkim czasie do końca rozpoczęte prace nad wydaniem mapy w skali 1:500.000. - Będzie ona użyta jako materiał podstawowy do zamierzonej mapy międzynarodowej w skali 1:1.000.000. - Praca ta nie może być wcześniej rozpoczęta, dopóki stosownie do uchwał zawartych w przepisach międzynarodowej konferencji nie nastąpi porozumienie państw ościennych^{co} do wydawnictwa poszczególnych arkuszy granicznych. -

Instytut Wojskowo-Geograficzny zatem nie przystąpi do wydanej już obecnie mapy fizycznej na wzór czecho-słowackiej, gdyż praca nad mapą w tej skali byłaby dwukrotnie powtórzona. -

Ad 2) Mapa barwna w skali 1:1.000.000. powstanie automatycznie na podstawie wyżej omówionej mapy i obecnie już wydanej - "Rzeczpospolita Polska i Kraje ościenne" - po wprowadzeniu korekty gabinetowej i naniesieniu podziału administracyjnego, który po ostatecznym ustaleniu, będzie dostarczony przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. -

Uwaga:

Celem ujęcia w ściśle ewidencje wszelkich zmian zachodzących w terenie, I.W.G. wydał specjalną instrukcję i wszedł w porozumienie ze wszystkimi Ministerstwami cywilnymi. -

Ministerstwa będą perjodycznie nadsyłały materiały do Instytutu i w ten sposób zebrane zmiany będą wrysowywane czerwonym kolorem w mapy ostatniego wydania. - Świeże zatem nakłady uwzględnią ostatnią sytuację terenu (koleje, szosy, drogi, mosty, lasy, osady, nomenklatury). -

Jest to praca dłuższa z tego względu, że będzie zależna od terminu w jakim odnośnie władze państwowe nadsyłać będą do I.W.G. wyżej omówione daty. -

Przypuszczać należy, iż pierwsze korekty wpłyną już w styczniu 1922. roku. -

Za zupełną ścisłość danych otrzymanych z poszczególnych Ministerstw i przeniesionych następnie w drodze gabinetowej na nowe wydawnictwa - względnie reprodukcję ręczną nie można. - Dane te jednak będą z całą pewnością blizkie rzeczywistości, niż sytuacje podane w poprzednich wydaniach map; w każdym razie dla wydawnictw o charakterze poglądowym najzupełniej nadadzą się do prowizorycznej korekty. -

Ad 3). Mapa operacyjna dla wschodu w skali

1:420.000. i dla zachodu w skali 1:300.000., dla których styczną granicą byłaby linja Grodno-Białystok-Brześć Litewski-Chełm-Lwów, jest ze względów technicznych bardzo trudną do opracowania, gdyż przy mapach w skali 1:420.000. brak północy i zachodu, a przy 1:300.000. brak prawie całej Małopolski i dalszych terenów czyli całego południa. -

Natomiast wskazanem jest obrać prowizorycznie na rok 1921. jako mapę operacyjną - generalną mapę austriacką w skali 1:200.000., która obejmuje wszystkie żądane obszary tak na wschód jak i na zachód - Brakuje jedynie północy, którą z łatwością będzie można uzupełnić przez wydania niemieckie w skali 1:300.000. w myśl załączonego skorowidza. -

Mapy te były sprawdzane w latach

1896-1918, a więc są o wiele świeższego wydania niż projektowana mapa - szemat w skali 1:420.000. wydana w 60 roku poprzedniego stulecia. - Wydanie ich może nastąpić w ciągu około 8 tygodni wobec tego, że obecnie jest już wydane 50% tej reprodukcji. -

Należy wdrożyć badanie, czy jako jednolita mapa operacyjna Polski i krajów ościennych na okres czasu przed dokonaniem podstawowych pomiarów w kraju nie nadawałaby się mapa 1:300.000. i to z następujących powodów:

a) stosunek podziałki używanej przez armję mapy generalnej do podziałki mapy specjalnej powinien być celowy. - Mapa generalna 1:200.000. jest w stosunku do ustalonej dla Polski mapy specjalnej 1:100.000. za mało uogólnioną (zgeneralizowaną), podczas gdy mapa 1:300.000. odpowiada zupełnie żądanym wymaganiom. -

b) większa część żądanego obszaru jest opracowana w podziałce 1:300.000., z tego powodu pozostaje daleko mniejsza część obszaru do przerobienia na projektowaną podziałkę (i system). -

c) obszar przeznaczony do opracowania obejmuje daleko więcej arkuszy przez co reprodukcja całości jest dogodniejsza. -

Ad 4) Wydanie mapy taktycznej w skali 1:100.000., I.W.G. rozbije na cztery okresy:

A) W pierwszym okresie zostanie ona wydana prowizorycznie drogą fotograficznej przeróbki map: rosyjskiej w skali 1:84.000., austriackiej 1:75.000. i niemieckiej 1:100.000. - Reprodukacja w ilości 5.000. egz. tego nakładu powinna być dokonana w ciągu 2-ch miesięcy. -

B) Okres II. W ciągu roku ma być przeprowadzona gabinetowa korekta tej mapy sposobem nadruków w czerwonym kolorze zmian nadesłanych przez

poszczególne ministerstwa jako to: od Min. Kól. Żel. koleje normalne i wąskotorowe, od Min. Rob. Publ. - szosy, drogi i mosty, od Min. Roln. i Dóbr Państw. - lasy skarbowe, od Gł. Urz. Statyst. - nomenklaturę miejscowości, od Min. Spr. Wewn. - podział administracyjny. -

W tymże czasie mogą być odbite wszelkie ilości nakładów zapotrzebowanych przez Sztab Generalny. -

C) Okres III. Dla stworzenia mapy taktycznej poprawionej w terenie wzięto jako podstawowy materiał mapę w tejże skali wydania niemieckiego, która to będzie powiększona do skali 1:50.000. wyłącznie dla poprawienia w polu, a następnie po wykreśleniu do wydania w trzech kolorach i interpelacji warstwic 5-metrowe zostanie zmniejszona do 1:100.000. - Przy takiej manipulacji korzyści są wielkie i aż nadto widoczne, mianowicie znacznie zmniejszą kosztą uproszczonej reprodukcji i prac polowych, wynik których przy skali 1:50.000. zwiększy się od 1.5 - 2-ch razy. - Niemniej ważną zaletą powyższego sposobu wykonania jest to, że otrzymamy zarazem gotową już mapę 1:100.000. -

Przerobienie mapy Wielkopolski na przestrzeni około 36.000.km², co stanowi 70.ark., przedstawia się jako robota gabinetowa. -

Mapa ta pod względem dokładności i wydania jest na należnym poziomie; jest najdokładniejszą ze wszystkich tutaj omawianych - ze względu na wielką ilość punktów trygonometrycznych i nie jest jeszcze zbyt przestarzałą. - Przerobienie powinno objąć spolszczenie nomenklatury, przekreślenie według nowych polskich znaków konwencjonalnych i wykreśleniu warstwic 5-cio metrowych (gdyż mapa ta jest kreskowana),

które otrzymamy po zmniejszeniu planów 1:25.000.-

Przerobienia mapy Małopolski nie mogą być w rachubę, gdyż przedstawia to zadanie o wiele trudniejsze i w całości niewykonalne, ponieważ mapa austriacka jest kreskowana i wydanie w warstwicach może być uskutecznione dopiero po otrzymaniu nowych zdjęć.-

Przerobienie polega na bezwzględny poprawieniu i uzupełnieniu w polu, gdzie z powodu odbytych walk zaszły zapewne duże zmiany w sytuacji.-

Przestrzeń Małopolski obejmuje około 67.000.km.² co stanowi 80.ark.-Po wykreśleniu według nowych polskich znaków konwencjonalnych, spolszczeniu i przeprowadzeniu wydania 3-ch kolorowych mapa ta może być na długie lata jeszcze bardzo użyteczną.-

Przestrzeń Kongresówki i ziem b.zaboru rosyjskiego - około 265.000.km.² stanowi około 174.arkuszy.-Przerobienie mapy tego terenu jest związane z takimiż trudnościami jak mapy Małopolski.-

Korekta mapy taktycznej w terenie, uwzględniając przytem związane z nią prace kartograficzne, trwać będzie od 8 - 10 lat.-W ten sposób opracowana mapa będzie na tyle dokładną, że nada się dla wszelkich celów wojskowych i spokojnie będzie można oczekiwać na późniejsze mapy opracowane na podstawie własnych pomiarów kraju.-

D) Okres IV.Nowa własna mapa Polski dla celów wojskowości zostanie sporządzona z podstawowej mapy, którą ma wykonać Ministerstwo Robót Publicznych po uprzednim przeprowadzeniu tryangulacji terenu państwa i dokonaniu podstawowych robót topograficznych.

Wydanie tej mapy nastąpi dopiero za kilka dziesiąt lat.-

Ad 5) Plany w skali 1:25.000., obejmujące okolice twierdz, obozów warownych, rejonów fortecznych i linii nadających się dla obrony pozycyjnej (dla artylerji ciężkiej), I.W.G. skompletuje do końca r. b. -

Plany terenów potrzebnych dla wyjątkowych celów Sztabu Generalnego będą przygotowywane na skutek specjalnych zarządzeń. -

Ad 6). I.W.G. zwróci jaknajbaczniejszą uwagę na uzupełnienie kompletów map państw ościennych w różnych skalach, które częściowo już posiada. -

~~Plik zał.~~

Szef Sztabu Generalnego:

Generał - Porucznik.

Otrzymują:

Szef B. Ś. R. Wojennej 1.

" I. W. G. do zastosowania... 1.

Naczelnny Wódz 1.

Minister Spraw Wojskowych... 1.

Wiceminister Spraw Wojsk... 1.

} do wiadomości. -

Ekspozycja f. Ulaszki

Uwaga:

Celem ujęcia w górną ewidencję wszelkich zmian zachodzących w terenie, I. W. G. wydał specjalną instrukcję i wszedł w porozumienie ze wszystkimi Ministerstwami cywilnymi. - Ministerstwa będą periodycznie nadsyłały materiały do Instytutu i w ten sposób zebrane zmiany będą wrysowywane czerwonym kolorem w mapy ostatniego wydania. - Świeżo wzięte nakłady uwzględnią ostatnie sytuacje terenu (koleje, szosy, drogi, mosty, lasy, osady, nomenklatury). - Jest to praca dłuższa z tego względu, że będzie zależna od terenu w jakim odnośnie wiadze pan - strowe nadsyłać będą do I. W. G. wyżej oznaczone daty. - Przepuszczać należy, iż pierwsze korekty wpłyną już w styczniu 1932 roku. - Ze względu na to, że otrzymanych z poszczególnych Ministerstw i przedstawionych następnie dróżce gabinetowej do nowego wydawnictwa - względnie reprodukcja będzie nie pełna. - Dane te jednak będą z całą pewnością w przyszłości rzeczysztosci, nie sytuacje podane w poprzednich wydaniach map; w każdym razie dla wydawnictwa o charakterze poglądowym najzupełniej nadadzą się do prowizorycznej korekty. -

Ad 3). Mapa operacyjna dla wschodu w skali

1:420.000. i dla zachodu w skali 1:300.000., dla których styczna granicą byłaby linia Grodno-Białystok-Brześć - Litewski-Chełm-Lwów, jest ze względów technicznych bardzo trudną do opracowania, gdyż przy mapach w skali 1:420.000. brak północy i zachodu, a przy 1:300.000. brak prawie całej Małopolski i dalszych terenów czyli całego południa. -

Natomiast wskazane jest obrać prowizorycznie za rok 1931. jako mapę operacyjną - generalną mapę austriacką w skali 1:300.000., która obejmuje wszystkie zadane obszary tak na wschód jak i na zachód. Brakuje jedynie północy, która z łatwością będzie można uzupełnić przez wydanie niemieckie w skali 1:300.000. w myśl założonego skorowidza. -

Mapy te były sprawdzone w latach